

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

453

Vragen van het lid **Van Weyenberg** (D66) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *de hoogte van de AOW-uitkering in het buitenland* (ingezonden 7 oktober 2014).

Antwoord van Staatssecretaris **Klijnsma** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 4 november 2014)

Vraag 1 en 2

Hoeveel Nederlanders ontvangen een AOW-uitkering in het buitenland? Kunt u dit uitsplitsen naar land?

Met hoeveel en met welke landen heeft Nederland een verdrag gesloten over toezicht ten behoeve van het samenwooncriterium in de Algemene ouderdomswet (AOW)? Kunt u aangeven hoeveel Nederlanders een AOW-uitkering ontvangen in een land waarmee Nederland een verdrag heeft, en hoeveel Nederlanders in een land waarmee Nederland geen verdrag heeft? Kunt u dit uitsplitsen naar land?

Antwoord 1 en 2

Zie bijlage 1. Rubricering is per rechtsgebied: EU, verdragen, zonder verdrag. Gebieden die integraal onderdeel uitmaken van een land (bijvoorbeeld de Franse departementen) worden niet apart vermeld c.q. zijn opgenomen onder het desbetreffende land. Gebieden met zelfbestuur worden apart vermeld alsof ze een land zijn (bijvoorbeeld Azoren, Gibraltar). Gebieden met aparte status kunnen onder een ander rechtsregime vallen dan het metropolitane grondgebied (bijvoorbeeld Kanaaleilanden).

Vraag 3

Hoe controleert de Sociale Verzekeringsbank (SVB) op bijvoorbeeld overlijden in landen waarmee Nederland geen verdrag heeft gesloten?

Antwoord 3

Klanten die in een land wonen waarmee Nederland geen verdrag heeft gesloten, ontvangen jaarlijks een formulier levensbewijs (OLB = Onderzoek LevensBewijs) waarmee ze kunnen aantonen dat ze nog in leven zijn. Het OLB formulier moet worden ondertekend door een bevoegde autoriteit alvorens te worden geretourneerd aan de SVB. Komt een formulier niet retour dan wordt een rappel verzonden. Komt geen reactie op het rappel dan wordt de uitkering geschorst en wordt een nader onderzoek ingesteld. Afhankelijk van het onderzoek wordt de schorsing opgeheven (uiteraard omdat de persoon in

leven is en recht op pensioen heeft) of wordt het recht op uitkering volledig ingetrokken.

Vraag 4

Deelt u de mening dat Nederland met zoveel mogelijk landen een verdrag zou moeten sluiten, zodat Nederlanders die in het buitenland verblijven aanspraak kunnen maken op de AOW-hoogte waar ze recht op hebben en niet worden «gekort» op de uitkeringshoogte omdat de SVB niet kan controleren op het samenwooncriterium?

Antwoord 4

Op 1 januari 2000 is de Wet beperking export uitkeringen (Wet BEU) in werking getreden. In deze wet is het beleid vastgelegd om geen uitkeringen meer te exporteren, tenzij met het desbetreffende land verdragsrechtelijke afspraken zijn gemaakt waardoor de handhaving van de uitkeringen adequaat is geregeld. Een uitzondering geldt voor de AOW, die naar alle landen in de wereld wordt geëxporteerd ter hoogte van de zogenoemde gehuwdennorm (50% van het wettelijk minimum loon). Het is de inzet geweest van de Nederlandse regering om na aanvaarding van het wetsvoorstel Beperking Export Uitkeringen (BEU) met zoveel mogelijk landen een dergelijk handhavingsverdrag te sluiten. Deze inzet heeft geleid tot een groot aantal afgesloten verdragen. Voor landen waarmee een verdrag is gesloten, kan de AOW voor alleenstaanden 70% van het wettelijk minimum loon bedragen. Ten aanzien van de landen waarmee tot nu toe geen verdragsafspraken zijn gemaakt, zie ik weinig mogelijkheden om die alsnog tot stand te brengen. Voor Nederland geldt in deze situatie dat de baten van het sluiten van een verdrag en het implementeren van de daarin gemaakte afspraken in termen van verbeterde rechtmatigheid dikwijls niet opwegen tegen de daarmee gemoeide kosten (Kamerstuk 29 382, nr. 13).

Vraag 5

Kunt u aangeven met hoeveel landen thans onderhandelingen worden gevoerd over een verdrag, met hoeveel landen in het verleden onderhandelingen zijn gevoerd die niet hebben geleid tot een verdrag, danwel met hoeveel landen een gesloten verdrag is opgezegd?

Antwoord 5

Momenteel wordt met 21 landen¹ onderhandeld over (aanpassing van) bilaterale verdragen inzake sociale zekerheid. Met meerdere landen zijn besprekingen gevoerd die niet tot een verdrag hebben geleid, bijvoorbeeld vanwege onvoldoende handhavingsmogelijkheden in die landen. Tot op heden heeft Nederland geen bilateraal verdrag inzake sociale zekerheid opgezegd.

Vraag 6

Klopt het dat de onderhandelingen met Costa Rica over een verdrag zijn gestaakt? Zo ja, waarom? Bent u voornemens de onderhandelingen met Costa Rica te hervatten? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke termijn?

Antwoord 6

De onderhandelingen met Costa Rica hebben geleid tot ondertekening van het verdrag inzake controle van socialezekerheidsuitkeringen op 1 december 2003. Nederland heeft in 2004 het verdrag geratificeerd. In afwachting van ratificatie van het verdrag door Costa Rica, heeft Nederland het verdrag eenzijdig voorlopig toegepast en uitkeringen geëxporteerd, hoewel de desbetreffende handhavingsbepalingen nog niet in werking waren getreden. Zoals toegezegd in de nota «Arbeidsmobiliteit en sociale zekerheid» (Kamerstuk 32 149, nr. 1) heeft de regering besloten niet langer te wachten op ratificatie door een aantal landen waaronder Costa Rica. De voorlopige toepassing van het verdrag is per 1 januari 2012 daadwerkelijk beëindigd.

¹ Australië, Canada, Nieuw-Zeeland, Verenigde Staten, Suriname, Filippijnen, Indonesië, Zuid-Korea, Zuid-Afrika, Israël, Monaco, Bosnië, Servië, Montenegro, Macedonië, Kosovo, Tunesië, Kaapverdië, Marokko, Turkije en China.

Aantal AOW-klanten per september 2014

Woonland	Nationaliteit			Totaal
	Nederlands	Nederlands + Buitenlands	Buitenlands	
Nederland	2.846.131	64.542	42.499	2.953.172
Bonaire	412	.	13	425
Sint Eustatius	.	.	.	30
Saba	13	0	0	13
Aruba	1.858	13	54	1.925
Curacao	3.988	14	116	4.118
Nederlandse Antillen	.	.	.	43
Sint Maarten	211	.	11	222
Totaal	2.852.685	64.569	42.694	2.959.948

Europese Unie

Azoren	.	.	.	1
België	18.600	343	46.419	65.362
Bulgarije	53	12	30	95
Canarische eilanden	239	11	1.038	1.288
Cyprus	101	.	39	140
Denemarken	292	18	444	754
Duitsland	19.113	580	24.735	44.428
Estland	.	.	.	11
Finland	70	.	234	304
Frankrijk	8.696	433	3.342	12.471
Gibraltar	.	.	.	4
Griekenland	412	117	1.435	1.964
Groot-Brittannië	3.483	277	6.902	10.662
Hongarije	386	80	163	629
Ierland	470	24	289	783
Italië	1.127	299	5.843	7.269
Kroatië	52	83	1.754	1.889
Letland	.	.	.	16
Litouwen	.	.	.	17
Luxemburg	534	.	184	718
Madeira-eilanden	.	.	.	2
Malta	149	.	39	188
Oostenrijk	743	44	1.409	2.196
Polen	246	115	343	704
Portugal	1.255	69	3.341	4.665
Roemenië	72	13	11	96
Slovenië	24	10	114	148
Slowakije	35	.	24	59
Spanje	6.985	380	40.144	47.509
Tsjechie	161	55	96	312
Zweden	674	38	1.340	2.052
Totaal	63.985	3.028	139.723	206.736

Woonland	Nationaliteit			Totaal
	Nederlands	Nederlands + Buitenlands	Buitenlands	
EER-landen				
IJsland	.	.	.	17
Liechtenstein	.	.	.	11
Noorwegen	421	19	669	1.109
Totaal	431	20	686	1.137

Verdragslanden

Amerikaanse Maagdeneilanden	.	.	.	1
Argentinië	94	23	59	176
Australië	4.711	280	8.487	13.478
Belize	.	.	.	9
Bosnië-Herzegovina	34	104	908	1.046
Canada	3.329	420	11.403	15.152
Chili	108	26	167	301
Ecuador	.	.	.	47

Egypte	42	.	18	60
Filipijnen	408	.	100	508
Guam	.	.	.	3
Hongkong	112	25	82	219
India	69	.	71	140
Indonesië	755	18	508	1.281
Israël	779	202	637	1.618
Japan	36	0	1.361	1.397
Jordanië	.	.	.	21
Kaapverdië	68	64	985	1.117
Kanaaleilanden	25	.	22	47
Kosovo	.	.	.	76
Macedonië	14	10	433	457
Man	.	.	.	17
Marokko ¹⁾	58	324	12.394	12.776
Monaco	120	.	26	146
Montenegro	12	.	49	61
Nieuw-Zeeland	2.752	61	1.370	4.183
Pakistan	28	.	39	67
Panama	41	.	9	50
Paraguay	.	.	.	14
Puerto Rico	.	.	.	8
Servië	54	122	1.150	1.326
Suriname	1.685	66	2.146	3.897
Thailand	1.119	26	115	1.260
Tunesië	38	37	380	455
Turkije	304	1.429	21.185	22.918
Uruguay	37	.	44	81
Verenigde Staten van Amerika	6.143	514	10.990	17.647
Zuid-Afrika	2.512	68	616	3.196
Zuid-Korea	.	.	.	53
Zwitserland	2.502	445	2.323	5.270
Totaal	28.021	4.322	78.236	110.579

Woonland	Nationaliteit			Totaal
	Nederlands	Nederlands + Buitenlands	Buitenlands	

Niet Verdragslanden

Algerije	.	.	.	25
Andorra	50	0	11	61
Angola	.	.	.	1
Anguilla	.	.	.	6
Antigua en Barbuda	.	.	.	4
Armenië	.	.	.	1
Azerbajdsjan	.	.	.	2
Bahama-eilanden	.	.	.	11
Bahrein	.	.	.	14
Bangladesh	.	.	.	8
Barbados	.	.	.	6
Belarus (Wit-Rusland)	.	.	.	2
Benin	.	.	.	3
Bermuda	.	.	.	5
Bolivia	.	.	.	37
Botswana	.	.	.	12
Brazilië	585	30	151	766
Britse Maagdeneilanden	.	.	.	3
Brunei	.	.	.	2
Burkina Faso	.	.	.	3
Burundi	.	.	.	1
Caymaneilanden	.	.	.	7
China	77	.	35	112
Colombia	99	.	15	114
Cookeilanden	.	.	.	3
Costa Rica	94	.	18	112
Cuba	.	.	.	6
Dem. Rep. Congo	.	.	.	6
Dominica	.	.	.	4
Dominicaanse Republiek	.	.	.	103
El Salvador	.	.	.	9
Eritrea	.	.	.	5
Etiopië	.	.	.	20
Faeroer	.	.	.	2
Fiji	.	.	.	7
Frans Polynesië	.	.	.	5

Gabon	.	.	.	6
Gambia	.	.	.	17
Georgië	.	.	.	6
Ghana	.	.	.	48
Grenada	.	.	.	1
Guatemala	.	.	.	25
Guinee	.	.	.	2
Guinee Bissau	.	.	.	3
Guyana	.	.	.	8
Haiti	.	.	.	5
Honduras	.	.	.	13
Internationaal gebied	.	.	.	2
Irak	.	.	.	16
Iran	.	.	.	24
Ivoorkust	.	.	.	4
Jamaica	.	.	.	8
Jemen	.	.	.	2
Kambodja	.	.	.	6
Kameroen	16	.	0	16
Katar	.	.	.	3
Kazachstan	.	.	.	3
Kenya	64	.	14	78
Koeweit	.	.	.	3
Kongo	.	.	.	1
Kyrgyzstan	.	.	.	1
Laos	.	.	.	1
Lesotho	.	.	.	2
Libanon	.	.	.	26
Liberia	.	.	.	2
Madagaskar	.	.	.	8
Malawi	.	.	.	16
Maleisië	153	.	38	191
Mali	.	.	.	4
Mauritanië	.	.	.	2
Mauritius	.	.	.	6
Mexico	127	.	53	180
Moldavië	.	.	.	1
Mongolië	.	.	.	1
Mozambique	.	.	.	10
Myanmar	.	.	.	2
Namibië	.	.	.	30
Nepal	.	.	.	2
Nicaragua	.	.	.	16
Nieuwcaledonië	.	.	.	1
Niger	.	.	.	1
Nigeria	.	.	.	15
Oekraïne	.	.	.	19
Oman	.	.	.	15
Papua-Nieuwguinea	.	.	.	12
Peru	43	.	12	55
Republiek van Palau	.	.	.	2
Rusland	.	.	.	27
Rwanda	.	.	.	6
Saint Kitts-Nevis	.	.	.	3
San Marino	.	.	.	2
Saoedi-Arabië	.	.	.	8
Senegal	.	.	.	9
Seychellen	.	.	.	4
Sfo Tom en Principe	.	.	.	1
Sierra Leone	.	.	.	2
Singapore	62	.	77	139
Sint Lucia	.	.	.	8
Sint Vincent en de Grenadinen	.	.	.	2
Soedan	.	.	.	5
Solomoneilanden	.	.	.	4
Somalia	.	.	.	1
Sri Lanka	38	.	10	48
Swaziland	.	.	.	11
Syrië	.	.	.	2
Taiwan	24	.	17	41
Tanzania	.	.	.	38
Togo	.	.	.	3
Tonga	.	.	.	2
Trinidad en Tobago	.	.	.	16
Turks- en Caicoseilanden	.	.	.	2
Uganda	.	.	.	21
Vanuatu	.	.	.	2
Vaticaanstad	.	.	.	1
Venezuela	65	.	20	85

Verenigde Arabische Emiraten	.	.	.	55
Vietnam	15	10	10	35
Westelijke Sahara	.	.	.	7
Westsamoa	.	.	.	1
Zambia	.	.	.	22
Zimbabwe	.	.	.	21
Zuid-Soedan	.	.	.	1
Totaal	2.245	100	703	3.048
Totaal Generaal	2.947.433	71.973	262.042	3.281.448

¹⁾ opzeggingswet in voorbereiding